
MONOGRAFIE PRAWNICZE

UCHWAŁY
WŁAŚCICIELI LOKALI
STUDIUM PRAWNE

ALEKSANDRA SIKORSKA-LEWANDOWSKA

Wydawnictwo C.H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

ALEKSANDRA SIKORSKA-LEWANDOWSKA • UCHWAŁY WŁAŚCICIELI
LOKALI. STUDIUM PRAWNE

Polecamy inne nasze publikacje z tej serii:

*Emil Pływaczewski, Emilia Jurgielewicz-Delegacz,
Diana Dajnowicz-Piesiecka (red.)*

**WSPÓŁCZESNA PRZESTĘPCZOŚĆ I PATOLOGIE SPOŁECZNE
Z PERSPEKTYWY INTERDYSCYPLINARNYCH BADAŃ
KRYMINOLOGICZNYCH**

Małgorzata Sieradzka

**OPLATY PÓŁKOWE JAKO CZYN NIEUCZCIWEJ
KONKURENCJI**

Jarosław Grykiel

**UPRAWNIENIA WIERZycIELA Z UMOWY PRZEDWSTĘPNEJ
W RAZIE JEJ NIEWYKONANIA LUB NIENALEŻYTEGO
WYKONANIA PRZEZ DŁUŻNIKA**

Katarzyna Samulska

**ZASADA SZYBKOŚCI POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO
W PRAWIE POLSKIM**

*Ewelina Cała-Wacinkiewicz, Jerzy Menkes, Władysław Pęksa, Wojciech
Staszewski, Joanna Nowakowska-Matusecka (red.)*

**IDEE, NORMY I INSTYTUCJE KONGRESU WIEDEŃSKIEGO
– 200 LAT PÓŹNIEJ – PERSPEKTYWA MIĘDZYKONKORDOWA**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

UCHWAŁY
WŁAŚCICIELI LOKALI
STUDIUM PRAWNE

ALEKSANDRA SIKORSKA-LEWANDOWSKA

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017

Wydawca: Katarzyna Karnas

Recenzja naukowa: prof. UŚ dr hab. Piotr Pinior

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2017**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-9684-2

ISBN e-book 978-83-255-9685-9

Spis treści

Przedmowa	XI
Wykaz skrótów	XV
Wykaz literatury	XIX
Wykaz orzeczeń	XXIX
Rozdział I. Status prawny wspólnoty mieszkaniowej	1
§ 1. Podmiotowość prawna wspólnoty mieszkaniowej	1
§ 2. Wspólnota mieszkaniowa a właściciele lokali	9
§ 3. Organy wspólnoty mieszkaniowej	11
§ 4. Kompetencje zgromadzenia właścicieli lokali	18
1. Czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu	19
2. Ograniczenie zakresu zdolności prawnej wspólnoty mieszkaniowej do spraw związanych z zarządzaniem nieruchomością wspólną	22
§ 5. Charakter prawny uchwały właścicieli lokali	30
1. Pojęcie uchwały w prawie cywilnym	31
2. Ustawowa regulacja uchwały właścicieli lokali	34
3. Orzeczenie zastępujące sądu w przypadku niepodjęcia uchwały	38
4. Zaskarżalność uchwały a jej charakter prawny	40
5. Uchwała właścicieli lokali w ujęciu doktryny oraz orzecznictwa	41
§ 6. Wnioski	44
Rozdział II. Ustawowe wymogi prawidłowości uchwały właścicieli lokali ..	47
§ 1. Rys historyczny	47
§ 2. Tryb podjęcia uchwały	49
1. Podjęcie uchwały podczas zebrania	50
2. Podjęcie uchwały w drodze indywidualnego zbierania głosów	53
3. Podjęcie uchwały w trybie mieszanym	58
§ 3. Zasady obliczania ilości głosów	61
1. Głosowanie udziałami	62
2. Głosowanie jeden właściciel – jeden głos	63
3. Wymóg głosowania jednomyślnego	67
§ 4. Wymogi materialnoprawne	68

§ 5. Wymogi o charakterze formalnoprawnym	69
§ 6. „Uchwała” niepodjęta	72
§ 7. Uchwała małej wspólnoty mieszkaniowej	74
§ 8. Wnioski	81
Rozdział III. Cywilnoprawne sankcje wadliwych uchwał właścicieli lokali	83
§ 1. Sankcje cywilnoprawne – krótka charakterystyka	83
1. Wadliwość czynności prawnej	83
2. Pojęcie i istota sankcji	85
3. Rodzaje sankcji wadliwych czynności prawnych	86
4. Sankcja nieważności bezwzględnej	87
4.1. Przesłanki sankcji nieważności bezwzględnej	89
4.2. Zastosowanie sankcji nieważności bezwzględnej	93
5. Sankcja nieważności względnej (wzruszalność)	94
5.1. Charakterystyka sankcji wzruszalności	95
5.2. Zastosowanie sankcji wzruszalności	96
§ 2. Rys historyczny	97
§ 3. Obowiązująca regulacja ustawy o własności lokali	98
1. Prawo spółdzielcze jako wzorzec regulacji	99
2. Poglądy doktryny oraz stanowisko judykatury	104
3. Artykuł 25 WłLokU – źródłem sankcji nieważności bezwzględnej czy wzruszalności	110
§ 4. Zastosowanie Kodeksu cywilnego do kwestii nieuregulowanych w ustawie	111
1. Mechanizm stosowania przepisów KC do ustawy o własności lokali	112
2. Zakres stosowania przepisów KC do ustawy o własności lokali	114
3. Dopuszczalność stosowania przepisów KC w odniesieniu do sankcji wadliwych uchwał właścicieli lokali	116
§ 5. Stosowanie <i>per analogiam</i> przepisów innych ustaw do spraw nieuregulowanych w ustawie	118
1. Dopuszczalność stosowania analogii w prawie cywilnym – uwagi ogólne	119
2. Stosowanie <i>per analogiam</i> przepisów innych aktów prawnych do zagadnień nieuregulowanych ustawą	121
§ 6. Wnioski	126
Rozdział IV. Przesłanki wadliwości uchwał właścicieli lokali związane z treścią lub celem uchwały	129
§ 1. Sprzeczność uchwały z przepisami materialnoprawnymi	130
1. Sprzeczność treści uchwały z ustawą	130

2. Sprzeczność uchwały z umową właścicieli	136
3. Sprzeczność uchwały ze statutem (regulaminem) wspólnoty mieszkaniowej	137
§ 2. Podjęcie uchwały z naruszeniem pozostałej regulacji art. 58 § 1 i 2 KC	141
1. Podjęcie uchwały w celu obejścia ustawy	141
2. Sprzeczność uchwały z zasadami współżycia społecznego	144
§ 3. Naruszenie pozostałych ustawowo określonych przesłanek wadliwości uchwały właścicieli lokali	146
1. Naruszenie zasad prawidłowego zarządzania nieruchomością wspólną	146
2. Naruszenie „w inny sposób” interesów właściciela lokalu	149
§ 4. Przekroczenie kompetencji wspólnoty mieszkaniowej	153
§ 5. Wnioski	161
Rozdział V. Przesłanki wadliwości uchwał właścicieli lokali związane z trybem podjęcia uchwały	
§ 1. Przesłanki związane z etapem przygotowania procesu głosowania ..	164
1. Zwołanie zebrania właścicieli przez nieuprawniony podmiot ..	164
2. Zwołanie zebrania z naruszeniem terminów	167
3. Pominięcie zaproszenia niektórych właścicieli lokali	168
4. Inne uchybienia na etapie zwołania zebrania właścicieli lokali	171
§ 2. Przesłanki dotyczące przebiegu zebrania	173
1. Brak quorum	173
2. Niedopuszczenie właściciela do udziału w zebraniu lub do głosowania	176
3. Zmiana porządku obrad	179
4. Uchybienia w toku indywidualnego zbierania głosów	181
5. Głosowanie łączne	184
§ 3. Wadliwość procesu głosowania	185
1. Brak większości głosów	186
2. Nieważność głosów (w ogólności)	190
3. Głosy osób nieuprawnionych	190
4. Wadliwość pełnomocnictwa	193
5. Nieważność głosu spowodowana wadami oświadczenia woli ..	196
6. Głos nieistniejący	200
§ 4. Przesłanki związane z utrwalaniem i publikowaniem wyniku głosowania	201
1. Brak protokołu	201
2. Niepowiadomienie o podjętej uchwale	203
3. Sfałszowanie uchwały	204

§ 5. Przesłanki związane z brakiem działania ogółu właścicieli lokali jako organu wspólnoty mieszkaniowej	206
§ 6. Kryterium wpływu uchybienia na treść uchwały	207
§ 7. Wnioski	211
Rozdział VI. Nieistniejąca uchwała właścicieli lokali	213
§ 1. Nieistniejąca czynność prawna	213
§ 2. Regulacja prawna nieistniejących uchwał właścicieli lokali	215
1. Rys historyczny	215
2. Regulacja prawna	217
§ 3. Uchwała „nieistniejąca” w doktrynie prawa cywilnego	219
§ 4. Nieistniejąca uchwała właścicieli lokali w orzecznictwie SN i sądów apelacyjnych	224
§ 5. Postacie „nieistniejących” uchwał właścicieli lokali	227
§ 6. Wnioski	230
Rozdział VII. Zaskarżanie uchwał właścicieli lokali	231
§ 1. Określenie rodzaju powództwa	231
1. Uwagi ogólne	231
2. Właściwość sądu oraz wartość przedmiotu sporu	237
3. Majątkowy lub niemajątkowy charakter sprawy	239
4. Zaskarżanie uchwał „negatywnych”	242
§ 2. Powództwo o uchylenie uchwały właścicieli lokali	247
1. Legitymacja procesowa	248
2. Termin do wniesienia powództwa o uchylenie uchwały	251
3. Ciężar dowodu i zakres kognicji sądu	255
4. Uchylenie uchwały w części	257
5. Charakter prawny i skutki orzeczenia sądowego uchylającego uchwałę	261
§ 3. Powództwo o stwierdzenie nieważności lub nieistnienia uchwały właścicieli lokali	264
1. Interes prawny oraz legitymacja procesowa	265
2. Przedmiot powództwa	270
3. Termin do zaskarżenia uchwały	272
4. Zarzut nieważności uchwały	273
5. Uwzględnienie przez sąd z urzędu nieważności uchwały	276
6. Stwierdzenie nieważności uchwały w części	278
7. Charakter prawny i skutki wyroku stwierdzającego nieważność lub nieistnienie uchwały	281
§ 4. Wstrzymanie wykonania uchwały właścicieli lokali w postępowaniu zabezpieczającym	283
§ 5. Wnioski	287

Spis treści

Podsumowanie	291
Indeks rzeczowy	301

Przedmowa

Ustawa z 24.6.1994 r. o własności lokali¹ ustanowiła nowoczesne ramy prawne dla funkcjonowania wspólnot mieszkaniowych. Nastąpił intensywny wzrost wykorzystania instytucji odrębnej własności lokali skutkujący zwiększeniem ilości wspólnot mieszkaniowych. Ogół właścicieli lokali stał się istotnym potencjalnym uczestnikiem obrotu prawnego, mogącym wchodzić w liczne relacje z podmiotami trzecimi.

Lokale mieszkalne stanowią większość wyodrębnionych spośród wszystkich lokali, spełniają doniosłą funkcję zaspakajania potrzeb bytowych osób fizycznych. Wspólnoty mieszkaniowe stały się więc w polskich realiach po transformacji ustrojowej, alternatywnym elementem wobec spółdzielni mieszkaniowych. Zadaniem zarówno wspólnot, jak i spółdzielni mieszkaniowych jest przede wszystkim szeroko rozumiane zarządzanie zasobami mieszkaniowymi osób wchodzących w ich skład. Istotną różnicą jest jednak formuła prawna tych podmiotów – spółdzielnie mieszkaniowe to osoby prawne, zaś wspólnoty mieszkaniowe nie posiadają osobowości prawnej. Odmienność można zauważyć także w zasadach i trybie zarządzania nieruchomościami we wspólnotach oraz w spółdzielniach mieszkaniowych. Wspólnoty mieszkaniowe cechują się większym stopniem samorządności i bezpośredniości zarządzania oraz brakiem sformalizowanej struktury. Podstawową różnicą jest jednak to, że we wspólnocie mieszkaniowej siła głosu właściciela lokalu jest zależna od wielkości jego udziału we współwłasności, podczas gdy w spółdzielni mieszkaniowej każdy członek ma tylko jeden głos, bez względu na wielkość i ilość lokali, które mu przysługują.

Ustawodawca nie wyposażył wspólnoty mieszkaniowej w osobowość prawną, co stanowi w doktrynie i judykaturze przedmiot rozbieżnych ocen prawnych. Nowelizacja Kodeksu cywilnego z 2003 r.² wprowadzająca w art. 33¹ KC pojęcie jednostki organizacyjnej, niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, stała się przyczynkiem do formułowania kolejnych teorii odnośnie do określenia podmiotowości cywilnoprawnej wspólnot mieszkaniowych. Nieprecyzyjność WŁokU w kwestii charakteru prawnego wspólnoty mieszkaniowej, czy zakresu jej zdolności prawnej, nie ułatwia formułowania jednolitych teorii. Tymczasem kwestia tego statusu wspólnoty stanowi punkt wyjścia dla prawidłowych wniosków w przedmiocie pozostałych aspektów ich funkcjonowania.

¹ Ustawa z 24.6.1994 r. o własności lokali (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1892).

² Ustawa z 14.2.2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2003 r. Nr 49 poz. 408).

Podjęcie uchwał przez właścicieli lokali jest jednym z elementów ustawowego modelu zarządzania nieruchomością wspólną. Regulacja zawierająca katalog spraw, dla których wymagana jest uchwała poddana została szerokiej krytyce. Juretyczne ujęcie tej tematyki, a zwłaszcza sposób określenia poszczególnych czynności prawnych, pozostaje dalece nieprecyzyjne. Wymóg udzielenia przez wspólnotę mieszkaniową pełnomocnictwa zarządowi do zawierania umów, obok samej uchwały właścicieli wyrażającej zgodę na dokonanie tej czynności wywołuje liczne kontrowersje. Koniecznym jest jednoznaczne rozstrzygnięcie charakteru prawnych uchwał podejmowanych przez właścicieli lokali; zaliczenie ich bowiem do katalogu czynności cywilnoprawnych przesądza o konieczności stosowania odpowiednich regulacji Kodeksu cywilnego.

Zakres zastosowania przepisów Kodeksu cywilnego do stanów faktycznych mających za przedmiot zarządzanie nieruchomością wspólną także budzi wątpliwości, a stanowi doniosłe prawne zagadnienie. Posługiwanie się przez ustawodawcę pojęciami niezdefiniowanymi, takimi jak: zakres zwykłego zarządu nieruchomością wspólną oraz spraw przekraczających ten zakres, skutkują poważnymi wątpliwościami interpretacyjnymi. W pewnych aspektach, nieregulowanych w WłLokU, takich jak: pełnomocnictwo, status właściciela lokalu, współwłasność, konieczność bezpośredniego stosowania przepisów Kodeksu cywilnego jest bezdyskusyjna. Wątpliwości powstają jednak w przypadku określonego w art. 25 WłLokU uprawnienia każdego właściciela do zaskarżenia uchwały do sądu. W tej regulacji nie została określona cywilnoprawna sankcja wadliwej uchwały, nie określono też rodzaju powództwa. Kluczowe jest więc ustalenie, czy zawarta w WłLokU podstawa prawna zaskarżenia uchwały do sądu stanowi kompleksową regulację, czy też nie, a w konsekwencji wymaga posiłkowania się innymi aktami prawnymi.

Liczne rozbieżności interpretacyjne rysują się w odniesieniu do określenia pojęcia uchwały nieistniejącej wspólnoty mieszkaniowej. W orzecnictwie częste są nawiązania do tego pojęcia, nie stanowiącego w istocie przesłanki wadliwości uchwały, lecz wskazującego na brak oświadczenia woli uprawnionego podmiotu. Kontrowersje wywołuje szerokie ujęcie przypadków, w których zidentyfikowane jest wystąpienie uchwały nieistniejącej, zaś brak regulacji prawnej utrudnia jednolitą interpretację tego zagadnienia.

Szereg wątpliwości budzi, wynikająca z uchw. SN(7) z 21.12.2007 r., III CZP 65/07³ mającej moc zasady prawnej, koncepcja ograniczonego zakresu zdolności prawnej wspólnot mieszkaniowych jedynie do spraw związanych z zarządzaniem nieruchomością wspólną. Część doktryny, wbrew stanowisku wyrażonemu przez Sąd Najwyższy w tej uchwale akceptuje tezę o nieograniczonej zdolności prawnej wspólnot mieszkaniowych. Kwestia ta przekłada się bezpośrednio na zagadnienie ważności uchwał właścicieli lokali. Konieczne jest bowiem postawienie pytania o prawne konsekwencje akceptacji tezy o ograniczonym zakresie zdolności prawnej wspólnoty mieszkaniowej.

W okresie ponad dwudziestu lat obowiązywania ustawy z 24.6.1994 r. o własności lokali doktryna wypracowała pewne koncepcje dotyczące podmiotowości prawnej

³ Uchw. SN(7), III CZP 65/07, OSNC 2008, Nr 7–8, poz. 69.

wspólnoty mieszkaniowej, charakteru prawnego uchwał, a także kryteriów i instrumentów prawnych służących kontroli prawidłowości uchwał. W orzecznictwie, wskutek wytoczonych powództw o uchylenie uchwały, zapadło wiele wyroków, a ustawowe kryteria kontroli prawidłowości uchwał były wielokrotnie przedmiotem wykładni i interpretacji judykatury. Liczne zagadnienia pozostają jednak nadal sporne i są przedmiotem rozważań teoretycznych, w wielu aspektach nie ma jednolitości poglądów.

Kwestia prawidłowości podjęcia uchwały przez wspólnotę mieszkaniową jest istotnym zagadnieniem. Jego doniosłość nie odnosi się jedynie do aspektów formalnoprawnych, lecz przede wszystkim ma wymiar materialnoprawny, podjęte uchwały stanowią bowiem źródło uprawnień i obowiązków właścicieli lokali. Należy postawić pytanie, czy WLOkU zawiera kompleksową regulację prawną, a więc czy zawiera spójny system kontroli uchwał właścicieli lokali. W przypadku negatywnej odpowiedzi na to pytanie, koniecznym jest ustalenie które regulacje należy stosować w przypadku wadliwości uchwały właścicieli lokali.

Celem niniejszej monografii jest kompleksowa charakterystyka aktualnie istniejącej regulacji uchwał właścicieli lokali i dokonanie jej oceny. Przedmiotem analizy są ustawowe przesłanki podjęcia uchwały, postaci wadliwości uchwały, sankcje cywilnoprawne oraz system sądowej kontroli uchwał właścicieli lokali. Dla pełnego ujęcia tematu koniecznym było określenie charakteru prawnego uchwał wspólnot mieszkaniowych, przeanalizowanie jurydycznej regulacji przesłanek wadliwości tych uchwał, charakteru sankcji cywilnoprawnych oraz rodzaju powództw służących sądowej kontroli tych uchwał.

W pracy zawarto krótki rys historyczny oraz analizę porównawczą prawodawstw wybranych krajów europejskich tj. niemieckiego, austriackiego, brytyjskiego oraz w ograniczonym zakresie wybranych krajów pozaeuropejskich tj. australijskiego i południowoafrykańskiego, których celem jest przedstawienie podstawowych tendencji w zakresie konstrukcji normatywnej wspólnoty mieszkaniowej oraz charakteru prawnego uchwał wraz z systemem ich zaskarżania w obcych systemach prawnych.

Wyrazy wdzięczności kieruję do dr. hab. *Zbigniewa Kwaśniewskiego*, prof. UMK, sędziego Sądu Najwyższego, za życzliwe wsparcie podczas opracowania niniejszej monografii. Dziękuję także recenzentowi dr. hab. *Piotrowi Piniorowi*, prof. UŚ, za cenne uwagi, które pozwoliły nadać tej pracy ostateczny kształt.

Niniejsza monografia uwzględnia stan prawny na kwiecień 2017 r.

Toruń, kwiecień 2017 r.

dr *Aleksandra Sikorska-Lewandowska*

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

GospNierU	Ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. 2016 r. poz. 2147 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.2964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 459)
KH	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 27.6.1934 – Kodeks handlowy (Dz.U. z 1934 r. Nr 57, poz. 502 ze zm.) – akt nie obowiązuje
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
KRO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz.U. 2017 r. poz. 682)
KSH	ustawa 15.9.2000 – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1578 ze zm.)
Ö/WEG	Bundesgesetz über das Wohnungseigentum (BGBl z 2002 r. pos. 70 ze zm.),
PrSpółdz	Ustawa z 16.9.1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn. Dz.U. 2016 r. poz. 21 ze zm.)
WEG	Gesetz über das Wohnungseigentum und das Dauerwohnrecht z 15.3.1951, BGBl. I S. 175 ze zm.
WłLokR	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 24.10.1934 r. o własności lokali (Dz.U. z 1934 r. Nr 94, poz. 848 ze zm.) – akt nie obowiązuje
WłLokU	ustawa z 24.6.1994 r. o własności lokali (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1892)

2. Czasopisma

BSN	Biuletyn Sądu Najwyższego
Dz.U.	Dziennik Ustaw

Gl.	Glosa
GdSP	Gdańskie Studia Prawnicze
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
MoP	Monitor Prawniczy
M. Spół.	Monitor Spółdzielczy
NP	Nowe Prawo
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNAPiUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Zbiór Urzędowy. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecz- nych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich – Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych (1957–1989), Orzecznictwo Sądów Polskich (od 1990)
OSPika	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażo- wych (1957–1989)
Pal.	Palestra
PG	Przegląd Gospodarczy
PiP	Państwo i Prawo
PN	Przegląd Notarialny
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Sp.	Prawo Spółek
PS	Przegląd Sądowy
R. Pr.	Radca Prawny
Rej.	Rejent
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SC	Studia Cywilistyczne
SIS	Studia Iuridica Silesiana
SIT	Studia Iuridica Toruniensa
SP	Studia Prawnicze
ZNUWr	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego

3. Organy orzekające

SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SN(PSIC)	Sąd Najwyższy w pełnym składzie Izby Cywilnej (w latach 1988–1989: Izby Cywilnej i Administra- cyjnej)
SN(7)	Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów
TK	Trybunał Konstytucyjny

4. Inne skróty

art.	artykuł
cyt.	cytowany (-a, -e)
dot.	dotyczy
jw.	jak wyżej
m.in.	między innymi
n.	następny (-a, -e)
niepubl.	niepublikowany
nin.	niniejszy
np.	na przykład
Nr	numer
orz.	orzeczenie
pkt	punkt
por.	porównaj
post.	postanowienie
poz.	pozycja
pr. zbior.	praca zbiorowa
r.	rok
(red.)	redakcja
(red. nauk.)	redaktor naukowy
RM	Rada Ministrów
rozp.	rozporządzenie
s.	strona (-y)
S.A.	spółka akcyjna
sp. z o.o.	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
uchw.	uchwała
ust.	ustęp
uw.	uwaga
uzas.	uzasadnienie
w zw.	w związku
wyr.	wyrok
t.	tom
tekst jedn.	tekst jednolity
tj.	to jest
tzw.	tak zwany (-a, -e)
z.	zeszyt
ZN	Zeszyty Naukowe
zarz.	zarządzenie
zd.	zdanie
ze zm.	ze zmianami
zob.	zobacz

Wykaz literatury

- Allerhand M.*, Kodeks handlowy, komentarz, Bielsko-Biała 1997
- Antoszek P.*, Cywilnoprawny charakter uchwał wspólników spółek kapitałowych, Warszawa 2009
- Antoszek P.*, Charakter prawny aktu głosowania wspólnika spółki kapitałowej, Pr. Sp. 2005, Nr 9
- Antoszek P.*, Charakter prawny uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni, Gl. 2006, Nr 3
- Antoszek P.*, Dopuszczalność uchylenia się od skutków prawnych wadliwego aktu głosowania wspólnika spółki kapitałowej, Pr. Sp. 2005, Nr 11
- Antoszek P.*, Wpływ niektórych uchybień przy podejmowaniu uchwał przez zgromadzenie wspólników na skuteczność prawną tych uchwał, Pr. Sp. 2010, Nr 11
- Baker C.*, Commonhold, London 2005
- Biel Ł.*, Memorandum of Association: terminologia związana z zawiązaniem i rejestracją spółki company limited by shares, Lingua Legis 2008, Nr 16
- Bielski P.*, Zakres zdolności prawnej wspólnoty mieszkaniowej, Pr. Sp. 2011, Nr 11
- Bielski P.*, Zdolność prawna wspólnoty mieszkaniowej – problem modelu regulacji prawnej, Rej. 2007, Nr 3
- Bielski P.*, Zasady stosowania kodeksu cywilnego w sprawach ze stosunków prawnych spółki handlowej i spółdzielni, (cz. 2), Pr. Sp. 2010, Nr 10
- Bieniek G.*, *Marmaj Z.*, Własność lokali. Komentarz, Warszawa 2007
- Bieniek G.*, *Rudnicki S.*, Nieruchomości. Problematyka prawna, Warszawa 2013
- Bieniek G.*, Ustawa o własności lokali w praktyce, Bydgoszcz 2010
- Bilewska K.*, Przesłanki powzięcia uchwały rady nadzorczej spółki kapitałowej a jej zaskarżanie, MoP 2010, Nr 6
- Bilewska K.*, Sankcja sprzeczności uchwały walnego zgromadzenia z normami dyspozytywnymi – polemika, PPH 2011, Nr 6
- Bilewska K.*, Wymóg quorum a wybór rady nadzorczej spółki przez walne zgromadzenie oddzielnymi grupami, MoP 2008, Nr 21
- Bilewska K.*, Zaskarżanie uchwał zgromadzenia wspólników przez odwołanych członków organów spółki, MoP 2007, Nr 19
- Bilewska K.*, *Warzecha M.*, Dopuszczalność stosowania art. 58 § 3 k.c. do uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych – polemika, PPH 2010, Nr 7
- Błaszczak P.*, Znaczenie prawne absolutorium w świetle odpowiedzialności cywilnej członków organów spółek kapitałowych, PPH 2009, Nr 3